

Międzynarodowe Standardy
Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego
Tłumaczenie na język polski
Polish language translation

THE INSTITUTE OF INTERNAL AUDITORS
247 Maitland Avenue
Altamonte Springs, Florida 32701-4201

Copyright © 2001 by The Institute of Internal Auditors, 247 Maitland Avenue, Altamonte Springs, Florida 32701-4201, USA. All rights reserved.

Permission has been obtained from the copyright holder, The Institute of Internal Auditors, 247 Maitland Avenue, Altamonte Springs, Florida 32701-4201, U.S.A., to publish this translation, which is the same in all material respects, as the original, unless approved as changed. No part of this document may be reproduced, stored in any retrieval system, or transmitted in any form, or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior written permission of IIA, Inc. or Stowarzyszenia Audytorów Wewnętrznych IIA-Polska, Chapter of the IIA, Inc., ul. Świętokryska 12, 00-916 Warsaw, Poland

Zgodę na wydanie tego tłumaczenia, będącego wiernym odzwierciedleniem oryginału, wydał właściciel praw autorskich, The Institute of Internal Auditors, 247 Maitland Avenue, Altamonte Springs, Florida 32701-4201, USA.

Żadna część tego dokumentu nie może być reprodukowana, przechowywana w jakimkolwiek systemie przechowywania danych, ani przekazywana w jakiegokolwiek formie, metodą mechaniczną, kserograficzną, poprzez nagrywanie, drogą elektroniczną ani w żaden inny sposób, bez uprzedniego uzyskania pisemnej zgody IIA, Inc. lub Stowarzyszenia Audytorów Wewnętrznych IIA-Polska będącego oddziałem IIA, Inc. w Polsce.

Aby uzyskać zgodę na tłumaczenie, adaptację lub odtwarzanie jakiegokolwiek części niniejszego dokumentu prosimy o skontaktowanie się z:

The Institute of Internal Auditors
IIA Global Practices Center, Professional Practices
247 Maitland Avenue
Altamonte Springs, Florida 32701-4201
Phone: +1-407-937-1362
Fax: +1-407-937-1101
ISBN 0-89413-454-X

lub

Stowarzyszenie Audytorów Wewnętrznych IIA-Polska,
Skrytka pocztowa 34
00-950 Warszawa 1
E-mail: office@iia.org.pl

Wprowadzenie

Audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną, obiektywnie zapewniającą i doradczą, której celem jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej organizacji. Pomaga on organizacji w osiąganiu jej celów poprzez systematyczne i zdyscyplinowane podejście do oceny i doskonalenia skuteczności procesów zarządzania ryzykiem, kontroli i governance¹.

Działania audytu wewnętrznego realizowane są w różnym otoczeniu prawnym i kulturowym, w organizacjach różniących się między sobą celami, wielkością, złożonością oraz strukturą, przez osoby będące zarówno pracownikami organizacji jak i z zewnątrz. Ponieważ różnice te mogą w każdym przypadku wpływać na praktykę audytu wewnętrznego, stosowanie Międzynarodowych Standardów Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego jest kwestią zasadniczą dla właściwego pełnienia roli audytora wewnętrznego. Jeśli przepisy lub regulacje uniemożliwiają audytorom wewnętrznym stosowanie części Standardów, powinni oni stosować Standardy w pozostałym zakresie, a przypadek niestosowanych Standardów ujawnić we właściwy sposób.

Usługi zapewniające (poświadczające) obejmują obiektywną ocenę dowodów, dokonywaną przez audytorów wewnętrznych w celu dostarczenia niezależnej opinii oraz wniosków w odniesieniu do procesu, systemu lub innego zagadnienia. Charakter zadania zapewniającego oraz jego zakres są ustalane przez audytora wewnętrznego. W usługi te zaangażowane są zwykle trzy strony: (1) osoba lub grupa osób bezpośrednio zaangażowanych w proces, system lub inne zagadnienie – właściciel procesu, (2) osoba lub grupa osób, które dokonują oceny – audytor wewnętrzny oraz (3) osoba lub grupa odbiorców wykorzystująca oceny – użytkownik.

Usługi doradcze, ze względu na swój charakter, wykonywane są zwykle w odpowiedzi na konkretne zapotrzebowanie zleceniodawcy. Charakter oraz zakres zadania doradczego jest przedmiotem umowy ze zleceniodawcą. Usługi doradcze zwykle angażują dwie strony: (1) osobę lub grupę osób oferującą doradztwo – audytor wewnętrzny, (2) osobę lub grupę osób poszukujących i uzyskujących poradę – zleceniodawca. Podczas świadczenia usług doradczych, audytor wewnętrzny jest zobowiązany zachować obiektywizm i nie przejmować odpowiedzialności (roli) kierownictwa.

Introduction

Internal auditing is an independent, objective assurance and consulting activity designed to add value and improve an organization's operations. It helps an organization accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control, and governance processes.

Internal audit activities are performed in diverse legal and cultural environments; within organizations that vary in purpose, size, complexity, and structure; and by persons within or outside the organization. While differences may affect the practice of internal auditing in each environment, compliance with the International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing is essential if the responsibilities of internal auditors are to be met. If internal auditors are prohibited by laws or regulations from complying with certain parts of the Standards, they should comply with all other parts of the Standards and make appropriate disclosures.

Assurance services involve the internal auditor's objective assessment of evidence to provide an independent opinion or conclusions regarding a process, system or other subject matter. The nature and scope of the assurance engagement are determined by the internal auditor. There are generally three parties involved in assurance services: (1) the person or group directly involved with the process, system or other subject matter – the process owner, (2) the person or group making the assessment – the internal auditor, and (3) the person or group using the assessment - the user.

Consulting services are advisory in nature, and are generally performed at the specific request of an engagement client. The nature and scope of the consulting engagement are subject to agreement with the engagement client. Consulting services generally involve two parties: (1) the person or group offering the advice – the internal auditor, and (2) the person or group seeking and receiving the advice – the engagement client. When performing consulting services the internal auditor should maintain objectivity and not assume management responsibility.

¹ Governance

Celem *Standardów* jest:

- Określenie podstawowych zasad właściwej praktyki audytu wewnętrznego.
- Dostarczenie ramowych zasad wykonywania i upowszechniania szerokiego zakresu działań audytu wewnętrznego przysparzających organizacji wartości dodanej.
- Stworzenie podstaw *oceny* działalności audytu wewnętrznego.
- Troska o lepsze procesy i działania w organizacji.

Standardy obejmują Standardy Atrybutów, Standardy Działania oraz Standardy Wdrożenia. Standardy Atrybutów określają cechy organizacji oraz osób wykonujących działania audytu wewnętrznego. Standardy Działania *opisują charakter działań audytu wewnętrznego oraz określają kryteria jakościowe służące ich ocenie.* Standardy Atrybutów oraz Standardy Działania dotyczą wszystkich usług audytu wewnętrznego, natomiast Standardy Wdrożenia odnoszą się do określonych rodzajów zadań.

Standardy Atrybutów i Standardy Działania istnieją w jednym zestawie. Odpowiada im kilka zestawów Standardów Wdrożenia: po jednym dla każdego z głównych typów działań audytu wewnętrznego. *Standardy Wdrożenia zostały stworzone dla działań zapewniających (A) oraz doradczych (C).*

Standardy są częścią Ramowych Zasad Praktyki Zawodowej. Ramowe Zasady Praktyki Zawodowej obejmują Definicję Audytu Wewnętrznego, Kodeks Etyki, Standardy oraz dalsze wskazówki. Wyjaśnienia jak można stosować Standardy są zamieszczone w Poradnikach, wydanych przez Komitet ds. Zawodowych.

W Standardach stosowane są zwroty, których szczególne znaczenie wyjaśnione jest w Glosariuszu.

Opracowywanie i wydawanie Standardów jest procesem ciągłym. Rada ds. Standardów Audytu Wewnętrznego prowadzi szeroko zakrojone konsultacje oraz dyskusje przed wydaniem kolejnych standardów. Działania te obejmują proces prezentacji projektu standardu i poddanie go pod publiczną dyskusję.

Wszystkie prezentowane projekty są udostępniane na stronie internetowej IIA, jak również są przekazywane do oddziałów IIA na całym świecie. Sugestie i komentarze dotyczące standardów mogą być przesyłane do:

The purpose of the *Standards* is to:

- Delineate basic principles that represent the practice of internal auditing as it should be.
- Provide a framework for performing and promoting a broad range of value-added internal audit activities.
- Establish the basis for the *evaluation* of internal audit performance.
- Foster improved organizational processes and operations.

The Standards consist of Attribute Standards, Performance Standards, and Implementation Standards. The Attribute Standards address the characteristics of organizations and *parties* performing internal audit activities. The Performance Standards *describe the nature of internal audit activities and provide quality criteria against which the performance of these services can be evaluated.* While the Attribute and Performance Standards apply to all internal audit services, the Implementation Standards apply to specific types of engagements.

There is one set of Attribute and Performance Standards, however, there are multiple sets of Implementation Standards: a set for each of the major types of internal audit activity. *The Implementation Standards have been established for assurance (A) and consulting (C) activities.*

The Standards are part of the Professional Practices Framework. The Professional Practices Framework includes the Definition of Internal Auditing, the Code of Ethics, the Standards, and other guidance. Guidance regarding how the Standards might be applied is included in Practice Advisories that are issued by the Professional Issues Committee.

The *Standards* employ terms that have been given specific meanings that are included in the Glossary.

The development and issuance of the Standards is an ongoing process. The Internal Auditing Standards Board engages in extensive consultation and discussion prior to the issuance of the Standards. This includes worldwide solicitation for public comment through the exposure draft process.

All exposure drafts are posted on The IIA's Web site as well as being distributed to all IIA Affiliates. Suggestions and comments regarding the Standards can be sent to:

*The Institute of Internal Auditors
Global Practices Center, Professional Practices Group
247 Maitland Avenue
Altamonte Springs, FL 32701-4201, USA
E-mail: standards@theiia.org
Web: <http://www.theiia.org>*

*Najnowsze uzupełnienia i zmiany do Standardów zostały wydane w grudniu 2003r.
i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004r.*

*The Institute of Internal Auditors
Global Practices Center, Professional Practices Group
247 Maitland Avenue
Altamonte Springs, FL 32701-4201, USA
E-mail: standards@theiia.org
Web: <http://www.theiia.org>*

*The latest additions and amendments to the Standards were issued in December 2003, and
became effective January 1, 2004.*

STANDARDY ATRYBUTÓW

1000 – Cel, uprawnienia i odpowiedzialność

Cel, uprawnienia i zakres odpowiedzialności działania audytu wewnętrznego powinny być formalnie określone w karcie audytu, odpowiadać *Standardom* oraz powinny być zatwierdzone przez radę.

1000.A1 – Rodzaj usług zapewniających świadczonych organizacji powinien być określony w karcie audytu. W przypadku świadczenia usług zapewniających jednostkom spoza organizacji, charakter tych usług powinien być również określony w karcie.

1000.C1 – Rodzaj usług doradczych powinien być określony w karcie audytu.

1100 – Niezależność i obiektywizm

Działanie audytu wewnętrznego powinno być niezależne, a audytorzy wewnętrzni powinni zachowywać obiektywizm podczas wykonywania swej pracy.

1110 - Niezależność organizacyjna

Zarządzający audytem wewnętrznym powinien podlegać takiemu szczeblowi zarządzania w ramach organizacji, który pozwoli audytowi wewnętrznemu wypełnić jego obowiązki.

1110.A1 – Działanie audytu wewnętrznego nie powinno być narażone na jakiegokolwiek próby narzucenia zakresu audytu, wpływania na sposób wykonywania pracy i informowania o jej rezultatach.

1120 - Indywidualny obiektywizm

Audytorzy wewnętrzni powinni być bezstronni, wolni od uprzedzeń oraz powinni unikać konfliktu interesów.

1130 - Naruszenie niezależności lub obiektywizmu

W przypadku rzeczywistego lub domniemanego naruszenia niezależności lub obiektywizmu, szczegóły tego naruszenia powinny zostać ujawnione odpowiednim stronom. Sposób ich ujawnienia zależy od charakteru naruszenia.

ATTRIBUTE STANDARDS

1000 – Purpose, Authority, and Responsibility

The purpose, authority, and responsibility of the internal audit activity should be formally defined in a charter, consistent with the *Standards*, and approved by the board.

1000.A1 - The nature of assurance services provided to the organization should be defined in the audit charter. If assurances are to be provided to parties outside the organization, the nature of these assurances should also be defined in the charter.

1000.C1 - The nature of consulting services should be defined in the audit charter.

1100 – Independence and Objectivity

The internal audit activity should be independent, and internal auditors should be objective in performing their work.

1110 – Organizational Independence

The chief audit executive should report to a level within the organization that allows the internal audit activity to fulfill its responsibilities.

1110.A1 - The internal audit activity should be free from interference in determining the scope of internal auditing, performing work, and communicating results.

1120 – Individual Objectivity

Internal auditors should have an impartial, unbiased attitude and avoid conflicts of interest.

1130 – Impairments to Independence or Objectivity

If independence or objectivity is impaired in fact or appearance, the details of the impairment should be disclosed to appropriate parties. The nature of the disclosure will depend upon the impairment.

1130.A1 – Audytorzy wewnętrzni powinni powstrzymać się od oceny działalności operacyjnej, za którą byli uprzednio odpowiedzialni. Ograniczenie obiektywizmu następuje, jeżeli audytor **wewnętrzny** bada obszar działań, za który był odpowiedzialny w ciągu roku poprzedzającego.

1130.A2 – Zadania zapewniające dotyczące działań, za które odpowiada zarządzający audytem wewnętrznym, powinny podlegać nadzorowi jednostki spoza audytu wewnętrznego.

1130.C1 – Audytorzy wewnętrzni mogą świadczyć usługi doradcze także w zakresie działań operacyjnych, za które byli uprzednio odpowiedzialni.

1130.C2 – Jeżeli z związku z wykonaniem proponowanej usługi doradczej może nastąpić ograniczenie niezależności lub obiektywizmu audytorów wewnętrznych, fakt ten powinien zostać ujawniony zleceniodawcy przed zaakceptowaniem zadania.

1200 – Biegłość oraz należyta staranność zawodowa

Zadania audytorskie powinny być wykonywane z biegłością oraz z należyłą starannością zawodową.

1210 - Biegłość

Audytorzy wewnętrzni powinni posiadać wiedzę, umiejętności oraz kwalifikacje potrzebne do wykonywania ich indywidualnych obowiązków. Personel audytu wewnętrznego powinien kolektywnie posiadać lub zdobyć wiedzę, umiejętności oraz kwalifikacje niezbędne do wykonywania obowiązków audytu wewnętrznego.

1210.A1 – Jeżeli wśród personelu audytu wewnętrznego brakuje wiedzy, umiejętności lub innych kompetencji niezbędnych do wykonania całości lub części zadania, to zarządzający audytem wewnętrznym powinien pozyskać odpowiednią pomoc oraz wsparcie merytoryczne.

1210.A2 – Audytor wewnętrzny powinien mieć odpowiednią wiedzę pozwalającą mu rozpoznać znamiona oszustwa, ale nie oczekuje się od niego posiadania wiedzy specjalistycznej wymaganej od osoby właściwej do wykrywania i prowadzenia dochodzeń w sprawie oszustw.

1130.A1 – Internal auditors should refrain from assessing specific operations for which they were previously responsible. Objectivity is presumed to be impaired if an **internal** auditor provides assurance services for an activity for which the **internal** auditor had responsibility within the previous year.

1130.A2 – Assurance engagements for functions over which the chief audit executive has responsibility should be overseen by a party outside the internal audit activity.

1130.C1 - Internal auditors may provide consulting services relating to operations for which they had previous responsibilities.

1130.C2 - If internal auditors have potential impairments to independence or objectivity relating to proposed consulting services, disclosure should be made to the engagement client prior to accepting the engagement.

1200 – Proficiency and Due Professional Care

Engagements should be performed with proficiency and due professional care.

1210 – Proficiency

Internal auditors should possess the knowledge, skills, and other competencies needed to perform their individual responsibilities. The internal audit activity collectively should possess or obtain the knowledge, skills, and other competencies needed to perform its responsibilities.

1210.A1 - The chief audit executive should obtain competent advice and assistance if the internal audit staff lacks the knowledge, skills, or other competencies needed to perform all or part of the engagement.

1210.A2 – The internal auditor should have sufficient knowledge to identify the indicators of fraud but is not expected to have the expertise of a person whose primary responsibility is detecting and investigating fraud.

1210.A3 – Audytorzy wewnętrzni powinni posiadać wiedzę o podstawowych ryzykach oraz kontrolach technologii informatycznych jak również powinni znać dostępne techniki audytu wykorzystujące technologie informatyczne. Jednakże nie od wszystkich audytorów wewnętrznych oczekuje się wiedzy specjalistycznej takiej jak od audytorów, których szczególnym obowiązkiem jest audyt informatyczny.

1210.C1 – Jeżeli wśród personelu audytu wewnętrznego brakuje wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji niezbędnych do wykonania całości lub części zadania doradczego, zarządzający audytem wewnętrznym powinien odmówić realizacji takiego zadania lub pozyskać odpowiednią pomoc oraz wsparcie merytoryczne.

1220 – Należyta staranność zawodowa

Audytorzy wewnętrzni powinni wykazywać staranność i umiejętność oczekiwane od odpowiednio rozważnego i kompetentnego audytora wewnętrznego. Należyta staranność zawodowa nie oznacza nieomyślności.

1220.A1 – Audytor wewnętrzny powinien działać z należyłą starannością zawodową, uwzględniając:

- Zakres pracy niezbędny do osiągnięcia celów wyznaczonych dla danego zadania.
- Złożoność, istotność oraz znaczenie spraw, do których stosowane są procedury badania.
- Odpowiedniość i skuteczność procesów zarządzania ryzykiem, kontroli oraz governance.
- Prawdopodobieństwo wystąpienia istotnych błędów, nieprawidłowości lub niezgodności z przepisami.
- Koszt badania w zestawieniu z potencjalnymi korzyściami.

1220.A2 – Działając z należyłą starannością zawodową audytor wewnętrzny powinien rozważyć możliwość użycia informatycznych narzędzi audytu oraz innych technik analizy danych.

1220.A3 – Audytor wewnętrzny powinien być wyczulonym na znaczące ryzyka, które mogą negatywnie wpłynąć na realizację celów organizacji, jej operacje oraz zasoby. Jednakże same procedury zapewniające, nawet przeprowadzane z należyłą starannością zawodową, nie gwarantują, że wszystkie znaczące ryzyka zostaną rozpoznane.

1210.A3 – Internal auditors should have knowledge of key information technology risks and controls and available technology-based audit techniques to perform their assigned work. However, not all internal auditors are expected to have the expertise of an internal auditor whose primary responsibility is information technology auditing.

1210.C1 - The chief audit executive should decline the consulting engagement or obtain competent advice and assistance if the internal audit staff lacks the knowledge, skills, or other competencies needed to perform all or part of the engagement.

1220 - Due Professional Care

Internal auditors should apply the care and skill expected of a reasonably prudent and competent internal auditor. Due professional care does not imply infallibility.

1220.A1 - The internal auditor should exercise due professional care by considering the:

- Extent of work needed to achieve the engagement's objectives.
- Relative complexity, materiality, or significance of matters to which assurance procedures are applied.
- Adequacy and effectiveness of risk management, control, and governance processes.
- Probability of significant errors, irregularities, or noncompliance.
- Cost of assurance in relation to potential benefits.

1220.A2 - In exercising due professional care the internal auditor should consider the use of computer-assisted audit tools and other data analysis techniques.

1220.A3 – The internal auditor should be alert to the significant risks that might affect objectives, operations, or resources. However, assurance procedures alone, even when performed with due professional care, do not guarantee that all significant risks will be identified.

1220.C1 – Realizując zadanie doradcze audytor wewnętrzny powinien postępować z należytą starannością zawodową, uwzględniając:

- Potrzeby i oczekiwania zleciodawców, co do rodzaju zadania, terminu wykonania i sposobu przekazania jego wyników.
- Względną złożoność oraz zakres prac niezbędnych do osiągnięcia celów zadania.
- Koszt zadania doradczego w zestawieniu z potencjalnymi korzyściami.

1230 – Ciągły rozwój zawodowy

Audytorzy wewnętrzni powinni poszerzać swoją wiedzę, umiejętności oraz kwalifikacje drogą stałego doskonalenia zawodowego.

1300 – Program zapewnienia i poprawy jakości

Zarządzający audytem wewnętrznym powinien opracować i realizować program zapewnienia i poprawy jakości, który obejmuje wszystkie aspekty działania audytu wewnętrznego oraz monitoruje w sposób ciągły jego efektywność. ***Program ten obejmuje okresowe wewnętrzne i zewnętrzne oceny jakości pracy oraz bieżący wewnętrzny monitoring. Każda z części programu powinna być opracowana w taki sposób, by wspomagала działanie audytu wewnętrznego, zmierzające do przysporzenia wartości organizacji i usprawnienia jej działalności operacyjnej, jak również zapewniała zgodność działania audytu wewnętrznego ze Standardami oraz Kodeksem Etyki.***

1310 – Ocena programu jakości

Audyt wewnętrzny do swoich działań powinien wprowadzić proces monitorowania i oceny skuteczności programu jakości. Proces ten powinien uwzględniać zarówno oceny wewnętrzne jak i zewnętrzne.

1311 – Oceny wewnętrzne

Ocena wewnętrzna powinna obejmować:

- Bieżącą ocenę działalności audytu wewnętrznego oraz
- Okresowe przeglądy przeprowadzane drogą samooceny lub przez inną osobę – w ramach organizacji – posiadającą znajomość praktyki audytu wewnętrznego i *Standardów*.

1220.C1 - The internal auditor should exercise due professional care during a consulting engagement by considering the:

- Needs and expectations of clients, including the nature, timing, and communication of engagement results.
- Relative complexity and extent of work needed to achieve the engagement's objectives.
- Cost of the consulting engagement in relation to potential benefits.

1230 – Continuing Professional Development

Internal auditors should enhance their knowledge, skills, and other competencies through continuing professional development.

1300 – Quality Assurance and Improvement Program

The chief audit executive should develop and maintain a quality assurance and improvement program that covers all aspects of the internal audit activity and continuously monitors its effectiveness. ***This program includes periodic internal and external quality assessments and ongoing internal monitoring. Each part of the program*** should be designed to help the internal auditing activity add value and improve the organization's operations and to provide assurance that the internal audit activity is in conformity with the *Standards* and the *Code of Ethics*.

1310 – Quality Program Assessments

The internal audit activity should adopt a process to monitor and assess the overall effectiveness of the quality program. The process should include both internal and external assessments.

1311 – Internal Assessments

Internal assessments should include:

- Ongoing reviews of the performance of the internal audit activity; and
- Periodic reviews performed through self-assessment or by other persons within the organization, with knowledge of internal audit practices and the *Standards*.

1312 - Oceny zewnętrzne

Oceny zewnętrzne, takie jak przegląd systemu zapewnienia jakości, powinny być przeprowadzane przynajmniej raz na pięć lat przez wykwalifikowaną osobę lub zespół spoza organizacji.

1320 – Sprawozdawczość dotycząca programu jakości

Zarządzający audytem wewnętrznym powinien przekazać radzie wyniki oceny zewnętrznej.

1330 – Użycie formuły „Przeprowadzony zgodnie ze standardami”

Zachęca się audytorów wewnętrznych do używania w swoich sprawozdaniach formuły: czynności zostały „przeprowadzone zgodnie ze *Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego*”. Audytorzy wewnętrzni mogą jednak stosować taką formułę wyłącznie wtedy, gdy ocena programu poprawy jakości wskazuje, że działalność audytu wewnętrznego jest zgodna ze *Standardami*.

1340 – Ujawnienie braku zgodności

Pomimo, że działanie audytu wewnętrznego powinno być w pełni zgodne ze *Standardami*, a postępowanie audytorów wewnętrznych zgodne z *Kodeksem Etyki*, mogą wystąpić przypadki, kiedy to pełna zgodność nie zostanie osiągnięta. Jeśli wpływa to na całkowity obszar działania lub pracę audytu wewnętrznego, wówczas fakt taki powinien być ujawniony kierownictwu wyższego szczebla oraz radzie.

1312 – External Assessments

External assessments, such as quality assurance reviews, should be conducted at least once every five years by a qualified, independent reviewer or review team from outside the organization.

1320 – Reporting on the Quality Program

The chief audit executive should communicate the results of external assessments to the board.

1330 – Use of "Conducted in Accordance with the Standards"

Internal auditors are encouraged to report that their activities are "conducted in accordance with the *International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing*." However, internal auditors may use the statement only if assessments of the quality improvement program demonstrate that the internal audit activity is in compliance with the *Standards*.

1340 – Disclosure of Noncompliance

Although the internal audit activity should achieve full compliance with the *Standards* and internal auditors with the *Code of Ethics*, there may be instances in which full compliance is not achieved. When noncompliance impacts the overall scope or operation of the internal audit activity, disclosure should be made to senior management and the board.

STANDARDY DZIAŁANIA

2000 – Zarządzanie działaniem audytu wewnętrznego

Zarządzający audytem wewnętrznym powinien skutecznie zarządzać działaniem audytu wewnętrznego tak, aby zapewnić przysporzenie organizacji wartości dodanej.

2010 - Planowanie

Zarządzający audytem wewnętrznym powinien opracowywać plany oparte na analizie ryzyka, określające zgodne z celami organizacji priorytety dla działań audytu wewnętrznego.

2010.A1 – Plan działania audytu wewnętrznego powinien bazować na ocenie ryzyka przeprowadzanej, co najmniej corocznie. Udział kierownictwa wyższego szczebla oraz rady powinien być uwzględniony w tym procesie.

2010.C1 – Zarządzający audytem wewnętrznym powinien rozważyć przyjęcie proponowanych zadań doradczych, które mogą wpłynąć na udoskonalenie zarządzania ryzykiem, przysporzenie wartości oraz udoskonalenie działalności operacyjnej organizacji. Przyjęte zadania powinny być uwzględnione w planie pracy.

2020 – Informowanie i zatwierdzanie

Zarządzający audytem wewnętrznym powinien powiadamiać kierownictwo wyższego szczebla oraz radę o planach działania audytu wewnętrznego oraz zasobach niezbędnych do ich wykonania celem ich przeglądu i zatwierdzenia, w tym o znaczących zmianach w realizowanym planie. Zarządzający audytem wewnętrznym powinien także informować o skutkach ograniczeń w zasobach.

2030 – Zarządzanie zasobami

Zarządzający audytem wewnętrznym powinien dla realizacji zatwierdzonego planu audytu zapewnić odpowiednie i wystarczające zasoby, jak również zadbać o ich efektywne wykorzystanie.

PERFORMANCE STANDARDS

2000 – Managing the Internal Audit Activity

The chief audit executive should effectively manage the internal audit activity to ensure it adds value to the organization.

2010 – Planning

The chief audit executive should establish risk-based plans to determine the priorities of the internal audit activity, consistent with the organization's goals.

2010.A1 - The internal audit activity's plan of engagements should be based on a risk assessment, undertaken at least annually. The input of senior management and the board should be considered in this process.

2010.C1 - The chief audit executive should consider accepting proposed consulting engagements based on the engagement's potential to improve management of risks, add value, and improve the organization's operations. Those engagements that have been accepted should be included in the plan.

2020 – Communication and Approval

The chief audit executive should communicate the internal audit activity's plans and resource requirements, including significant interim changes, to senior management and to the board for review and approval. The chief audit executive should also communicate the impact of resource limitations.

2030 – Resource Management

The chief audit executive should ensure that internal audit resources are appropriate, sufficient, and effectively deployed to achieve the approved plan.

<p>2040 – Zasady i procedury</p> <p>Zarządzający audytem wewnętrznym powinien ustalić zasady oraz procedury służące kierowaniu działaniem audytu wewnętrznego.</p> <p>2050 – Koordynowanie</p> <p>Zarządzający audytem wewnętrznym powinien wymieniać informacje i koordynować działania zarówno z wewnętrznymi jak i zewnętrznymi wykonawcami usług zapewniających i doradczych, aby zapewnić odpowiedni zakres audytu oraz zminimalizować dublowanie wysiłków.</p> <p>2060 – Składanie sprawozdań radzie i kierownictwu wyższego szczebla</p> <p>Zarządzający audytem wewnętrznym powinien składać okresowe sprawozdania kierownictwu wyższego szczebla na temat celu działania audytu wewnętrznego, uprawnień, odpowiedzialności oraz stopnia wykonania planu. Sprawozdania powinny również obejmować zagadnienia dotyczące znaczących zagrożeń ryzykiem, systemu kontroli, <i>governance</i> oraz inne zagadnienia, których omówienia wymaga lub oczekuje kierownictwo wyższego szczebla oraz rada.</p> <p>2100 – Charakter pracy</p> <p>Audyt wewnętrzny w swoich działaniach dokonuje oceny i przyczynia się do usprawnienia <i>procesów zarządzania ryzykiem, procesów kontroli oraz governance stosując systematyczne i konsekwentne podejście.</i></p> <p>2110 – Zarządzanie ryzykiem</p> <p>Działanie audytu wewnętrznego powinno wspierać organizację poprzez rozpoznanie i ocenę znaczących zagrożeń ryzykiem i przyczyniać się do usprawnienia systemów zarządzania ryzykiem i kontroli.</p> <p>2110.A1 – Działanie audytu wewnętrznego powinno monitorować i oceniać skuteczność systemu zarządzania ryzykiem w danej organizacji.</p> <p>2110.A2 – Działanie audytu wewnętrznego powinno oceniać zagrożenie ryzykiem związane z <i>governance</i>, działalnością operacyjną oraz systemami informatycznymi</p>	<p>2040 – Policies and Procedures</p> <p>The chief audit executive should establish policies and procedures to guide the internal audit activity.</p> <p>2050 – Coordination</p> <p>The chief audit executive should share information and coordinate activities with other internal and external providers of relevant assurance and consulting services to ensure proper coverage and minimize duplication of efforts.</p> <p>2060 – Reporting to the Board and Senior Management</p> <p>The chief audit executive should report periodically to the board and senior management on the internal audit activity’s purpose, authority, responsibility, and performance relative to its plan. Reporting should also include significant risk exposures and control issues, corporate governance issues, and other matters needed or requested by the board and senior management.</p> <p>2100 – Nature of Work</p> <p>The internal audit activity should evaluate and contribute to the improvement of risk management, control, and governance <i>processes using a systematic and disciplined approach.</i></p> <p>2110 – Risk Management</p> <p>The internal audit activity should assist the organization by identifying and evaluating significant exposures to risk and contributing to the improvement of risk management and control systems.</p> <p>2110.A1 - The internal audit activity should monitor and evaluate the effectiveness of the organization's risk management system.</p> <p>2110.A2 - The internal audit activity should evaluate risk exposures relating to the organization's governance, operations, and information systems regarding the</p>
--	--

w organizacji biorąc pod uwagę:

- Wiarygodność i rzetelność informacji finansowych i operacyjnych.
- Skuteczność i efektywność działań operacyjnych.
- Ochronę aktywów.
- Zgodność z prawem, przepisami i umowami.

2110.C1 – Podczas zadań doradczych audytorzy wewnętrzni powinni podejść do ryzyka zgodnie z celami zadania i powinni zwracać uwagę na możliwość istnienia innych znaczących ryzyk.

2110.C2 – Audytorzy wewnętrzni powinni wykorzystać wiedzę o ryzykach uzyskaną podczas wykonywania zadań doradczych do rozpoznania i oceny znaczących zagrożeń danej organizacji ryzykiem.

2120 – Kontrola

Działanie audytu wewnętrznego powinno wspierać organizację w utrzymaniu skutecznej kontroli poprzez ocenę jej skuteczności i efektywności oraz promowanie ciągłego usprawniania.

2120. A1 – Na podstawie wyników oceny ryzyka audytorzy wewnętrzni powinni oceniać odpowiedniość i skuteczność środków kontroli w organizacji obejmujących governance, działalność operacyjną i systemy informatyczne. Ocena ta powinna obejmować:

- Wiarygodność i rzetelność informacji finansowych i operacyjnych.
- Skuteczność i efektywność działań operacyjnych.
- Ochronę aktywów.
- Zgodność z prawem, przepisami i umowami.

2120. A2 – Audytorzy wewnętrzni powinni ustalać, czy określono cele i zadania dla działań operacyjnych i programów i czy są one zgodne z celami i zadaniami organizacji.

2120. A3 – Audytorzy wewnętrzni powinni dokonywać przeglądu działań operacyjnych i programów, aby ustalić stopień, w jakim wykonanie jest zgodne z wytyczonymi celami

- Reliability and integrity of financial and operational information.
- Effectiveness and efficiency of operations.
- Safeguarding of assets.
- Compliance with laws, regulations, and contracts.

2110.C1 - During consulting engagements, internal auditors should address risk consistent with the engagement's objectives and be alert to the existence of other significant risks.

2110.C2 – Internal auditors should incorporate knowledge of risks gained from consulting engagements into the process of identifying and evaluating significant risk exposures of the organization.

2120 – Control

The internal audit activity should assist the organization in maintaining effective controls by evaluating their effectiveness and efficiency and by promoting continuous improvement.

2120.A1 - Based on the results of the risk assessment, the internal audit activity should evaluate the adequacy and effectiveness of controls encompassing the organization's governance, operations, and information systems. This should include:

- Reliability and integrity of financial and operational information.
- Effectiveness and efficiency of operations.
- Safeguarding of assets.
- Compliance with laws, regulations, and contracts.

2120.A2 - Internal auditors should ascertain the extent to which operating and program goals and objectives have been established and conform to those of the organization.

2120.A3 - Internal auditors should review operations and programs to ascertain the extent to which results are consistent with established goals and objectives to determine whether operations and programs are being implemented or performed as intended.

i zadaniami oraz określić, czy działania operacyjne i programy zostały wdrożone i są wykonywane zgodnie z zamierzeniami.

2120.A4 – Do oceny środków kontroli niezbędne są odpowiednie kryteria. Audytorzy wewnętrzni powinni ustalić, w jakim stopniu przyjęte przez kierownictwo kryteria do oceny realizacji celów i zadań są właściwe (odpowiednie). Jeżeli kryteria są właściwe, audytorzy wewnętrzni powinni wykorzystywać je do swoich ocen. Jeżeli kryteria są niewłaściwe, audytorzy wewnętrzni powinni wspólnie z kierownictwem wypracować właściwe kryteria oceny.

2120.C1 – Podczas wykonywania zadań doradczych audytorzy wewnętrzni powinni zająć się środkami kontroli w zakresie celów zadania, zwracając uwagę na możliwość istnienia znaczących słabości kontroli.

2120.C2 – Audytorzy wewnętrzni powinni wykorzystywać wiedzę o środkach kontroli uzyskaną podczas wykonywania zadań doradczych do rozpoznania i oceny znaczących zagrożeń danej organizacji ryzykiem.

2130 – Governance

Audyt wewnętrzny w swoich działaniach powinien oceniać i przedstawiać stosowne zalecenia dla usprawnienia procesu governance tak, aby osiągnęte były następujące cele tego procesu:

- *Promowanie właściwych zasad etyki i wartości wewnątrz organizacji.*
- *Zapewnianie skutecznego zarządzania efektywnością pracy i rozliczaniem z odpowiedzialności w organizacji.*
- *Skuteczne przekazywanie informacji o ryzykach i kontroli do odpowiednich obszarów organizacji.*
- *Skuteczne koordynowanie działań i przekazywanie informacji pomiędzy radą, audytorami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz kierownictwem.*

2130.A1 – *Audyt wewnętrzny w swoich działaniach powinien oceniać formę, sposób wdrożenia oraz skuteczność celów, programów i działań organizacji w zakresie etyki.*

2130.C1 – Cele zadań doradczych powinny być zgodne z całością wartości i celów danej organizacji.

2120.A4 - Adequate criteria are needed to evaluate controls. Internal auditors should ascertain the extent to which management has established adequate criteria to determine whether objectives and goals have been accomplished. If adequate, internal auditors should use such criteria in their evaluation. If inadequate, internal auditors should work with management to develop appropriate evaluation criteria.

2120.C1 - During consulting engagements, internal auditors should address controls consistent with the engagement's objectives and be alert to the existence of any significant control weaknesses.

2120.C2 – Internal auditors should incorporate knowledge of controls gained from consulting engagements into the process of identifying and evaluating significant risk exposures of the organization.

2130 – Governance

The internal audit activity should assess and make appropriate recommendations for improving the governance process in its accomplishment of the following objectives:

- *Promoting appropriate ethics and values within the organization.*
- *Ensuring effective organizational performance management and accountability.*
- *Effectively communicating risk and control information to appropriate areas of the organization.*
- *Effectively coordinating the activities of and communicating information among the board, external and internal auditors and management.*

2130.A1 – *The internal audit activity should evaluate the design, implementation, and effectiveness of the organization's ethics-related objectives, programs and activities.*

2130.C1 – Consulting engagement objectives should be consistent with the overall values and goals of the organization.

2200 – Planowanie zadań

Audytory wewnętrzni powinni opracować oraz zapisać plan dla każdego zadania uwzględniając zakres, cele, czas oraz przydział zasobów.

2201 – Elementy uwzględniane przy planowaniu

Planując zadania audytory wewnętrzni powinni uwzględnić:

- Cele działalności, która będzie podlegać przeglądowi oraz środki, za pomocą, których dokonuje się kontroli ich wykonania.
- Istotne ryzyka zagrażające danej działalności, jej celom, zasobom oraz operacjom, jak również środki, za pomocą, których potencjalny negatywny wpływ ryzyka jest utrzymywany na możliwym do przyjęcia poziomie.
- Prawidłowość i skuteczność systemów zarządzania ryzykiem i kontroli danej działalności w porównaniu z właściwymi systemami i modelami kontroli.
- Możliwości istotnych udoskonaleń systemu zarządzania ryzykiem i kontroli danej działalności.

2201.A1 – W przypadku planowania zadania dla jednostek (audytorów) z zewnątrz organizacji, audytory wewnętrzni powinni z nimi zawrzeć pisemne porozumienie dotyczące celów i zakresu działania, odpowiedzialności stron oraz innych oczekiwań, włącznie z zastrzeżeniem przekazywania wyników zadania oraz dostępu do dokumentacji zadania.

2201.C1 – Audytory wewnętrzni powinni uzgodnić ze zleceniodawcami zadań doradczych cele, zakres, wzajemną odpowiedzialność oraz inne oczekiwania zleceniodawcy. Dla znaczących zadań, takie uzgodnienie powinno mieć formę pisemną.

2210 – Cele zadania

Cele powinny zostać ustalone dla każdego zadania.

2210.A1 – Audytory wewnętrzni powinni przeprowadzić wstępną ocenę ryzyk istotnych dla rodzaju działalności podlegającej przeglądowi. Wyniki tej oceny powinny być odzwierciedlone w celach zadania.

2200 – Engagement Planning

Internal auditors should develop and record a plan for each engagement, including the scope, objectives, timing and resource allocations.

2201 - Planning Considerations

In planning the engagement, internal auditors should consider:

- The objectives of the activity being reviewed and the means by which the activity controls its performance.
- The significant risks to the activity, its objectives, resources, and operations and the means by which the potential impact of risk is kept to an acceptable level.
- The adequacy and effectiveness of the activity's risk management and control systems compared to a relevant control framework or model.
- The opportunities for making significant improvements to the activity's risk management and control systems.

2201.A1 – When planning an engagement for parties outside the organization, internal auditors should establish a written understanding with them about objectives, scope, respective responsibilities and other expectations, including restrictions on distribution of the results of the engagement and access to engagement records.

2201.C1 - Internal auditors should establish an understanding with consulting engagement clients about objectives, scope, respective responsibilities, and other client expectations. For significant engagements, this understanding should be documented.

2210 – Engagement Objectives

Objectives should be established for each engagement.

2210.A1 – Internal auditors should conduct a preliminary assessment of the risks relevant to the activity under review. Engagement objectives should reflect the results of this assessment.

2210.A2 – Audytor wewnętrzny powinien ustalając cele zadania rozważyć prawdopodobieństwo wystąpienia istotnych błędów, nieprawidłowości lub przypadków niezgodności z prawem i innych zagrożeń.

2210.C1 – Celem zadań doradczych powinno być ryzyko, działania kontrolne i procesy *governance* organizacji w zakresie uzgodnionym ze zleceniodawcą.

2220 – Zakres zadania

Ustalony zakres zadania powinien być wystarczający dla realizacji celów zadania.

2220.A1 – Zakres zadania powinien uwzględniać znaczące systemy, dokumentację, personel oraz majątek rzeczowy, w tym również znajdujący się pod kontrolą osób trzecich.

2220.A2 - *Jeżeli pojawią się istotne możliwości świadczenia usług doradczych podczas realizacji zadania zapewniającego (audytu), powinno zostać opracowane i spisane szczególne porozumienie ustalające cele, zakres, odpowiedzialności stron oraz inne oczekiwania, a wyniki zadania doradczego powinny zostać przedstawione zgodnie ze standardami doradztwa.*

2220.C1 – Wykonując zadania doradcze, audytorzy wewnętrzni powinni zapewnić, że zakres zadania jest wystarczający, aby objąć nim wszystkie uzgodnione cele. Jeśli audytorzy wewnętrzni, podczas wykonywania zadania mieliby jakieś zastrzeżenia, co do jego zakresu, to zastrzeżenia takie powinny być omówione ze zleceniodawcą, aby zdecydować czy zadanie będzie kontynuowane.

2230 – Przydział zasobów do realizacji zadania

Audytorzy wewnętrzni powinni oszacować wielkość zasobów odpowiednią do osiągnięcia celów zadania. Dobór personelu powinien opierać się na ocenie rodzaju oraz stopnia złożoności poszczególnych zadań, ograniczeń czasowych oraz dostępnych zasobów.

2240 – Program pracy dla zadania

Audytorzy wewnętrzni powinni opracować programy pracy pozwalające na osiągnięcie celów zadania. Programy pracy powinny być zapisane.

2210.A2 - The internal auditor should consider the probability of significant errors, irregularities, noncompliance, and other exposures when developing the engagement objectives.

2210.C1 – Consulting engagement objectives should address risks, controls, and governance processes to the extent agreed upon with the client.

2220 – Engagement Scope

The established scope should be sufficient to satisfy the objectives of the engagement.

2220.A1 - The scope of the engagement should include consideration of relevant systems, records, personnel, and physical properties, including those under the control of third parties.

2220.A2 - *If significant consulting opportunities arise during an assurance engagement, a specific written understanding as to the objectives, scope, respective responsibilities and other expectations should be reached and the results of the consulting engagement communicated in accordance with consulting standards.*

2220.C1 – In performing consulting engagements, internal auditors should ensure that the scope of the engagement is sufficient to address the agreed-upon objectives. If internal auditors develop reservations about the scope during the engagement, these reservations should be discussed with the client to determine whether to continue with the engagement.

2230 – Engagement Resource Allocation

Internal auditors should determine appropriate resources to achieve engagement objectives. Staffing should be based on an evaluation of the nature and complexity of each engagement, time constraints, and available resources.

2240 – Engagement Work Program

Internal auditors should develop work programs that achieve the engagement objectives. These work programs should be recorded.

<p>2240.A1 – Programy pracy powinny określać procedury służące rozpoznaniu, analizie, ocenie oraz sporządzaniu dokumentacji w realizowanym zadaniu. Program powinien zostać zatwierdzony przed <i>jego zastosowaniem (rozpoczęciem prac)</i>, a wszelkie jego zmiany powinny być niezwłocznie akceptowane.</p> <p>2240.C1 – Programy pracy dla zadań doradczych mogą się różnić formą i zawartością, zależnie od rodzaju danego zadania.</p> <p>2300 – Wykonywanie zadania</p> <p>Audytory wewnętrzni powinni zidentyfikować informacje wystarczające do osiągnięcia celów zadania, dokonać ich analizy, oceny oraz ich udokumentowania.</p> <p>2310 – Identyfikacja informacji</p> <p>Audytory wewnętrzni powinni zidentyfikować informacje, które są wystarczające, wiarygodne, istotne oraz przydatne do osiągnięcia celów zadania.</p> <p>2320 – Analiza i ocena</p> <p>Audytory wewnętrzni powinni opierać wnioski oraz wyniki realizacji zadania na właściwych analizach i ocenach.</p> <p>2330 – Dokumentowanie informacji</p> <p>Audytory wewnętrzni powinni dokumentować istotne informacje dla poparcia wniosków oraz wyników realizacji zadań.</p> <p>2330. A1 – Zarządzający audytem wewnętrznym powinien kontrolować dostęp do dokumentacji zadania. W zależności od sytuacji powinien on uzyskać zgodę kierownictwa wyższego szczebla oraz / lub opinię radcy prawnego, przed udostępnieniem – w razie potrzeby - takiej dokumentacji osobom z zewnątrz.</p> <p>2330. A2 – Zarządzający audytem wewnętrznym powinien opracować wymagania dotyczące archiwizacji dokumentacji zadań. Wymogi te powinny być zgodne z wytycznymi organizacji oraz wszelkimi obowiązującymi wymogami prawa i innymi.</p> <p>2330.C1 – Zarządzający audytem wewnętrznym powinien opracować zasady dotyczące archiwizacji i opieki nad dokumentacją zadań, jak i jej udostępnienia osobom z wewnątrz</p>	<p>2240.A1 - Work programs should establish the procedures for identifying, analyzing, evaluating, and recording information during the engagement. The work program should be approved prior to <i>its implementation</i>, and any adjustments approved promptly.</p> <p>2240.C1 - Work programs for consulting engagements may vary in form and content depending upon the nature of the engagement.</p> <p>2300 – Performing the Engagement</p> <p>Internal auditors should identify, analyze, evaluate, and record sufficient information to achieve the engagement's objectives.</p> <p>2310 – Identifying Information</p> <p>Internal auditors should identify sufficient, reliable, relevant, and useful information to achieve the engagement's objectives.</p> <p>2320 – Analysis and Evaluation</p> <p>Internal auditors should base conclusions and engagement results on appropriate analyses and evaluations.</p> <p>2330 – Recording Information</p> <p>Internal auditors should record relevant information to support the conclusions and engagement results.</p> <p>2330.A1 - The chief audit executive should control access to engagement records. The chief audit executive should obtain the approval of senior management and/or legal counsel prior to releasing such records to external parties, as appropriate.</p> <p>2330.A2 - The chief audit executive should develop retention requirements for engagement records. These retention requirements should be consistent with the organization's guidelines and any pertinent regulatory or other requirements.</p> <p>2330.C1 - The chief audit executive should develop policies governing the custody and retention of engagement records, as well as their release to internal and external parties. These</p>
---	---

<p>i zewnątrz. Zasady te powinny być zgodne z wytycznymi organizacji oraz wszelkimi obowiązującymi wymogami prawa i innymi.</p>	<p>policies should be consistent with the organization's guidelines and any pertinent regulatory or other requirements.</p>
<p>2340 – Nadzorowanie zadań</p>	<p>2340 – Engagement Supervision</p>
<p>Zadania powinny być odpowiednio nadzorowane tak, aby zapewnić osiągnięcie celów, odpowiednią jakość prac i rozwój personelu.</p>	<p>Engagements should be properly supervised to ensure objectives are achieved, quality is assured, and staff is developed.</p>
<p>2400 – Informowanie o wynikach</p>	<p>2400 – Communicating Results</p>
<p><i>Audytorzy wewnętrzni powinni informować o wynikach realizowanych zadań.</i></p>	<p><i>Internal auditors should communicate the engagement results.</i></p>
<p>2410 – Kryteria informowania</p>	<p>2410 – Criteria for Communicating</p>
<p>Informacja powinna obejmować cele i zakres zadania oraz odpowiednie wnioski, zalecenia oraz plany działań.</p>	<p>Communications should include the engagement's objectives and scope as well as applicable conclusions, recommendations, and action plans.</p>
<p><i>2410.A1 – Tam gdzie to uzasadnione, sprawozdanie końcowe z zadania powinno zawierać ogólną opinię oraz (lub) ogólne wnioski audytora wewnętrznego.</i></p>	<p><i>2410.A1 – Final communication of engagement results should, where appropriate, contain the internal auditor's overall opinion and or conclusions.</i></p>
<p><i>2410.A2 – Zachęca się audytorów wewnętrznych do odnotowywania w sprawozdaniach satysfakcjonującego działania audytowanego.</i></p>	<p><i>2410.A2 – Internal auditors are encouraged to acknowledge satisfactory performance in engagement communications.</i></p>
<p><i>2410.A3 – Kiedy wyniki zadania są przekazywane osobom z zewnątrz organizacji, dokumentacja powinna zawierać informację o ograniczeniu ich udostępniania oraz wykorzystania wyników.</i></p>	<p><i>2410.A3 – When releasing engagement results to parties outside the organization, the communication should include limitations on distribution and use of the results.</i></p>
<p>2410.C1 – Informacja o postępie i wynikach zadań doradczych będzie się różniła, co do formy i zawartości, zależnie od rodzaju zadania i potrzeb zleceniodawcy.</p>	<p>2410.C1 – Communication of the progress and results of consulting engagements will vary in form and content depending upon the nature of the engagement and the needs of the client.</p>
<p>2420 – Jakość informacji</p>	<p>2420 – Quality of Communications</p>
<p>Sprawozdanie powinno być dokładne, obiektywne, jasne, zwięzłe, konstruktywne, kompletne oraz dostarczone na czas.</p>	<p>Communications should be accurate, objective, clear, concise, constructive, complete, and timely.</p>
<p>2421 – Błędy i pominięcia</p>	<p>2421 – Errors and Omissions</p>
<p>Jeśli sprawozdanie końcowe zawiera znaczące błędy lub pominięcia, wówczas zarządzający audytem wewnętrznym powinien przekazać poprawione sprawozdanie</p>	<p>If a final communication contains a significant error or omission, the chief audit executive should communicate corrected information to all <i>parties</i> who received the original</p>

<p>wszystkim <i>stronom</i>, które otrzymały jego pierwotną wersję.</p> <p>2430 – Ujawnienie niezgodności ze <i>Standardami</i></p> <p>Jeśli niezgodność ze <i>Standardami</i> wpływa na dane zadanie, to sprawozdanie powinno wskazywać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Standard(y), które nie został(y) w pełni zachowany(e). • Przyczynę(y) ich niezachowania. • Wpływ niezgodności na zadanie. <p>2440 – Przekazywanie wyników</p> <p>Zarządzający audytem wewnętrznym powinien przekazać wyniki właściwym <i>stronom</i>.</p> <p>2440.A1 – Zarządzający audytem wewnętrznym jest odpowiedzialny za przekazanie końcowych wyników <i>stronom</i>, które mogą zapewnić poświęcenie wynikom odpowiedniej uwagi.</p> <p>2440.A2 – <i>O ile przepisy prawne, statutowe i regulaminowe nie precyzuje szczególnych wymogów, przed udostępnieniem wyników osobom z zewnątrz organizacji, zarządzający audytem wewnętrznym powinien:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ocenić potencjalne ryzyko dla organizacji.</i> • <i>Skonsultować tę decyzję z kierownictwem wyższego szczebla i/lub radcą prawnym.</i> • <i>Kontrolować rozpowszechnianie wyników poprzez zastrzeżenie dokumentu (do ograniczonego użytku).</i> <p>2440.C1 – Zarządzający audytem wewnętrznym jest odpowiedzialny za poinformowanie zleciendawców o ostatecznych wynikach wykonania zadania.</p> <p>2440.C2 – Podczas zadań doradczych mogą zostać rozpoznane kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem, kontrolą oraz governance. W przypadku, gdy kwestie te są znaczące dla organizacji, powinny one być zakomunikowane wyższemu kierownictwu oraz radzie.</p>	<p>communication.</p> <p>2430 – Engagement Disclosure of Noncompliance with the <i>Standards</i></p> <p>When noncompliance with the <i>Standards</i> impacts a specific engagement, communication of the results should disclose the:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Standard(s)</i> with which full compliance was not achieved, • Reason(s) for noncompliance, and • Impact of noncompliance on the engagement. <p>2440 – Disseminating Results</p> <p>The chief audit executive should communicate results to the appropriate <i>parties</i>.</p> <p>2440.A1 - The chief audit executive is responsible for communicating the final results to <i>parties</i> who can ensure that the results are given due consideration.</p> <p>2440.A2 - <i>If not otherwise mandated by legal, statutory or regulatory requirements, prior to releasing results to parties outside the organization, the chief audit executive should:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Assess the potential risk to the organization.</i> • <i>Consult with senior management and/or legal counsel as appropriate</i> • <i>Control dissemination by restricting the use of the results.</i> <p>2440.C1 - The chief audit executive is responsible for communicating the final results of consulting engagements to clients.</p> <p>2440.C2 – During consulting engagements, risk management, control, and governance issues may be identified. Whenever these issues are significant to the organization, they should be communicated to senior management and the board.</p>
---	---

2500 – Monitorowanie postępów

Zarządzający audytem wewnętrznym powinien stworzyć i zapewnić działanie systemu monitorowania wyników audytu przekazanych kierownictwu.

2500.A1 – Zarządzający audytem wewnętrznym powinien ustanowić zasady monitorowania realizacji zaleceń w celu upewnienia się, że stosowne decyzje kierownictwa zostały skutecznie wdrożone lub też, że kierownictwo wyższego szczebla zaakceptowało ryzyko niepodejmowania działań.

2500.C1 Audyt wewnętrzny w swoich działaniach powinien monitorować zastosowanie wyników zadań doradczych w zakresie uzgodnionym ze zleceniodawcą.

2600 – Decyzja w sprawie akceptacji ryzyka przez kierownictwo

Jeżeli zdaniem zarządzającego audytem wewnętrznym kierownictwo wyższego szczebla przyjęło poziom ryzyka rezydualnego, który *może być* nie do zaakceptowania przez organizację, wtedy powinien on omówić te kwestie z kierownictwem wyższego szczebla. Jeżeli decyzja dotycząca ryzyka rezydualnego nie zostanie zmieniona, zarządzający audytem wewnętrznym i kierownictwo wyższego szczebla powinni przekazać sprawę do decyzji rady.

2500 – Monitoring Progress

The chief audit executive should establish and maintain a system to monitor the disposition of results communicated to management.

2500.A1 - The chief audit executive should establish a follow-up process to monitor and ensure that management actions have been effectively implemented or that senior management has accepted the risk of not taking action.

2500.C1 – The internal audit activity should monitor the disposition of results of consulting engagements to the extent agreed upon with the client.

2600 – *Resolution of Management's Acceptance of Risks*

When the chief audit executive believes that senior management has accepted a level of residual risk that *may be* unacceptable to the organization, the chief audit executive should discuss the matter with senior management. If the decision regarding residual risk is not resolved, the chief audit executive and senior management should report the matter to the board for resolution.

Glosariusz

Cele zadania – ogólne założenie opracowane przez audytorów wewnętrznych określające zamierzone dokonanie zadania.

Działanie audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) - departament, pion, zespół konsultantów lub innych ekspertów świadczących wewnątrz organizacji w sposób niezależny usługi, obiektywnie zapewniające i doradcze, celem przysporzenia wartości oraz usprawnienia działalności operacyjnej organizacji. Działanie audytu wewnętrznego pomaga organizacji w osiąganiu jej celów poprzez systematyczne i konsekwentne podejście do oceny i doskonalenia skuteczności procesów zarządzania ryzykiem, kontroli i governance.

Governance (ład organizacyjny) – kombinacja procesów oraz struktur wprowadzonych przez radę dla uzyskania przepływu informacji, zarządzania, kierowania oraz monitorowania działań w organizacji nakierowanych na realizację celów tej organizacji.

Kodeks Etyki – *Kodeks Etyki Instytutu Audytorów Wewnętrznych (IIA) jest zbiorem zasad dotyczących zawodu i praktyki audytu wewnętrznego oraz reguł postępowania określających pożądany sposób zachowania audytorów wewnętrznych. Kodeks Etyki odnosi się do jednostek i organizacji świadczących usługi audytu wewnętrznego. Celem Kodeksu Etyki jest promowanie kultury etycznej w wykonywaniu zawodu audytora wewnętrznego na całym świecie.*

Konflikt interesów – każdego typu relacja osobowa, która nie jest lub wydaje się nie być w dobrym interesie organizacji. Konflikt interesów mógłby stanowić przeszkodę uniemożliwiającą danej osobie wykonanie zadań i obowiązków w sposób obiektywny.

Kontrola – każde działanie podejmowane przez kierownictwo, radę lub inne jednostki w celu **zarządzania** ryzykiem i zwiększenia prawdopodobieństwa zrealizowania ustalonych celów i zadań. Kierownictwo planuje, organizuje i kieruje wykonaniem właściwych działań dając racjonalne zapewnienie, że cele i zadania zostaną zrealizowane.

Oszustwo – każdy nielegalny czyn charakteryzujący się celowym wprowadzeniem w błąd, ukrywaniem prawdy lub naruszeniem zaufania. Czyny te nie są powodowane powstałym zagrożeniem użycia siły czy przymusu fizycznego. Oszustwa są popełniane przez **osoby** i organizacje w celu uzyskania pieniędzy, majątku lub świadczenia, w celu

Glossary

Engagement Objectives - Broad statements developed by internal auditors that define intended engagement accomplishments.

Internal Audit Activity – A department, division, team of consultants, or other practitioner(s) that provides independent, objective assurance and consulting services designed to add value and improve an organization's operations. The internal audit activity helps an organization accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of risk management, control, and governance processes.

Governance – *The combination of processes and structures implemented by the board in order to inform, direct, manage and monitor the activities of the organization toward the achievement of its objectives.*

Code of Ethics – *The Code of Ethics of The Institute of Internal Auditors (IIA) are Principles relevant to the profession and practice of internal auditing, and Rules of Conduct that describe behavior expected of internal auditors. The Code of Ethics applies to both parties and entities that provide internal audit services. The purpose of the Code of Ethics is to promote an ethical culture in the global profession of internal auditing.*

Conflict of Interest - Any relationship that is or appears to be not in the best interest of the organization. A conflict of interest would prejudice an individual's ability to perform his or her duties and responsibilities objectively.

Control - Any action taken by management, the board, and other parties **to manage** risk and increase the likelihood that established objectives and goals will be achieved. Management plans, organizes, and directs the performance of sufficient actions to provide reasonable assurance that objectives and goals will be achieved.

Fraud - Any illegal acts characterized by deceit, concealment or violation of trust. These acts are not dependent upon the application of threat of violence or of physical force. Frauds are perpetrated by **parties** and organizations to obtain money, property or services; to avoid payment or loss of services; or to secure personal or business advantage.

uniknięcia płatności lub uniknięcia utraty świadczenia; lub w celu zapewnienia korzyści osobistych lub interesu przedsiębiorstwa.

Naruszenia – naruszenia indywidualnego obiektywizmu lub niezależności organizacyjnej mogą wystąpić w postaci konfliktu interesów, ograniczenia zakresu badania, ograniczenia w dostępie do danych, personelu, majątku jak również ograniczenia zasobów (finansowania).

Niezależność – wolność od warunków, które zagrażają obiektywizmowi lub domniemaniu obiektywizmu. Zarządzanie zagrożeniami obiektywizmu musi się odbywać na poziomie każdego audytora i zadania jak również na poziomie funkcjonalnym i organizacyjnym.

Obiektywizm - to niezależna postawa intelektualna, która wymaga od audytorów wewnętrznych przeprowadzania zadań z pełną wiarą w efekty swej pracy oraz przekonania o unikaniu znaczących kompromisów co do jakości. Obiektywizm wymaga od audytorów wewnętrznych nie podporządkowywania swoich rozstrzygnięć w sprawach audytu opiniom innych osób.

Powinien – używane sformułowanie “powinien” w niniejszych Standardach oznacza wymóg obligatoryjny (*Powinien oznacza Musi*).

Procesy kontroli – zasady, procedury oraz czynności będące częścią ramowej koncepcji kontroli, opracowane celem zapewnienia, że ryzyka mieszczą się w akceptowalnych granicach ustalonych w procesie zarządzania ryzykiem.

Program pracy zadania – dokument, który opisuje procedury zastosowane w trakcie zadania, prowadzące do osiągnięcia zaplanowanych celów zadania.

Przysparzać wartości (dodawać wartości) – *Wartość tworzona jest poprzez polepszenie możliwości realizacji celów organizacji, poprzez identyfikowanie usprawnień działań operacyjnych i/lub ograniczanie ekspozycji na ryzyka w wyniku zarówno usług zapewnienia oraz doradczych.*

Rada – *Rada jest organem zarządzającym (nadzorującym) organizacji, jak np. rada dyrektorów, rada nadzorcza, kierujący agencją czy jednostką legislacyjną, rada zarządzająca lub powiernicza w organizacjach non profit, lub też inna dedykowana jednostka organizacyjna - również komitet ds. audytu, któremu funkcjonalnie podlega*

Impairments - Impairments to individual objectivity and organizational independence may include personal conflicts of interest, scope limitations, restrictions on access to records, personnel, and properties, and resource limitations (funding).

Independence - *The freedom from conditions that threaten objectivity or the appearance of objectivity. Such threats to objectivity must be managed at the individual auditor, engagement, functional and organizational levels.*

Objectivity - An unbiased mental attitude that *allows* internal auditors to perform engagements in such a manner that they have an honest belief in their work product and that no significant quality compromises are made. Objectivity requires internal auditors not to subordinate their judgment on audit matters to that of others.

Should – *The use of the word “should” in the Standards represents a mandatory obligation.*

Control Processes - The policies, procedures, and activities that are part of a control framework, designed to ensure that risks are contained within the risk tolerances established by the risk management process.

Engagement Work Program - A document that lists the procedures to be followed during an engagement, designed to achieve the engagement plan.

Add Value – *Value is provided by improving opportunities to achieve organizational objectives, identifying operational improvement, and/or reducing risk exposure through both assurance and consulting services.*

Board – *A board is an organization’s governing body, such as a board of directors, supervisory board, head of an agency or legislative body, board of governors or trustees of a non profit organization, or any other designated body of the organization, including the audit committee, to whom the chief audit executive may functionally report.*

osoba zarządzająca audytem wewnętrznym.

Karta (statut) – karta działania audytu wewnętrznego to oficjalny, sporządzony na piśmie dokument określający cel, uprawnienia i odpowiedzialność odnoszące się do działania **audytu wewnętrznego**. Karta powinna: a) ustalać pozycję audytu wewnętrznego w strukturze organizacji; b) upoważniać do dostępu do akt, personelu i obiektów fizycznych w zakresie wymaganym do wykonania zadania audytowego; c) określać zakres działania audytu wewnętrznego.

Ryzyko - możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało wpływ na realizację założonych celów. Ryzyko jest mierzone wpływem (siłą oddziaływania) oraz prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

Ryzyko rezydualne – *ryzyko jakie pozostaje po przeprowadzeniu przez kierownictwo działań zmierzających do zminimalizowania wpływu (skutków) oraz prawdopodobieństwa wystąpienia niepomyślnych zdarzeń, włączając działania kontrolne podjęte w odpowiedzi na ryzyko.*

Standard – zawodowa wykładnia ogłoszona przez Radę ds. Standardów Audytu Wewnętrznego, która określa wymogi dotyczące wykonywania szerokiego zakresu działań audytu wewnętrznego jak również do oceny efektywności audytu wewnętrznego.

Środowisko kontroli – postawa oraz rzeczywiste działania rady i kierownictwa w odniesieniu do znaczenia kontroli w organizacji. Środowisko kontroli zapewnia warunki i strukturę niezbędne do osiągnięcia podstawowych celów systemu kontroli wewnętrznej. Na środowisko kontroli składają się następujące elementy:

- Uczciwość i wartości etyczne.
- Filozofia i styl działania kierownictwa.
- Struktura organizacyjna.
- Delegowanie uprawnień i obowiązków (odpowiedzialności).
- Polityka i praktyka w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi.
- Kwalifikacje pracowników.

Usługi doradcze – *doradztwo i pokrewne działania usługowe dla klienta, których charakter i zakres są uzgodnione z klientem i których zamierzeniem jest przysporzenie wartości oraz usprawnienie procesów governance, zarządzania ryzykiem i kontroli z zachowaniem zasady, że audytor wewnętrzny nie przejmuje na siebie*

Charter - The charter of the internal audit activity is a formal written document that defines the activity's purpose, authority, and responsibility. The charter should (a) establish the internal audit activity's position within the organization; (b) authorize access to records, personnel, and physical properties relevant to the performance of engagements; and (c) define the scope of internal audit activities.

Risk - *The possibility of an event occurring that will have an impact on the achievement of objectives. Risk is measured in terms of impact and likelihood.*

Residual Risks – *The risk remaining after management takes action to reduce the impact and likelihood of an adverse event, including control activities in responding to a risk.*

Standard – A professional pronouncement promulgated by the Internal Auditing Standards Board that delineates the requirements for performing a broad range of internal audit activities, and for evaluating internal audit performance.

Control Environment - The attitude and actions of the board and management regarding the significance of control within the organization. The control environment provides the discipline and structure for the achievement of the primary objectives of the system of internal control. The control environment includes the following elements:

- Integrity and ethical values.
- Management's philosophy and operating style.
- Organizational structure.
- Assignment of authority and responsibility.
- Human resource policies and practices.
- Competence of personnel.

Consulting Services – *Advisory and related client service activities, the nature and scope of which are agreed with the client and which are intended to add value and improve an organization's governance, risk management, and control processes without the internal auditor assuming management responsibility. Examples include counsel, advice, facilitation and training.*

odpowiedzialności kierownictwa. Przykładami takich usług są konsultacja, doradztwo, usprawnienie (udogodnienie) oraz szkolenie.

Usługi zapewniające – obiektywne badanie dowodów w celu dostarczenia niezależnej oceny procesów zarządzania ryzykiem, kontroli oraz governance. Przykładowo usługi te mogą obejmować zadania w zakresie finansów, działalności operacyjnej, zgodności, bezpieczeństwa systemów oraz przegląd typu due diligence.

Usługodawca zewnętrzny – *Osoba lub firma z zewnątrz organizacji, która posiada szczególną wiedzę, umiejętności oraz doświadczenie w zakresie wybranej dziedziny.*

Właściwa kontrola (prawidłowa, odpowiednia) – ma miejsce wówczas, gdy kierownictwo zaplanowało i zorganizowało kontrolę w sposób racjonalnie zapewniający, że ryzyka są skutecznie zarządzane a cele i zadania organizacji zostaną skutecznie i ekonomicznie zrealizowane.

Zadanie – przegląd lub inne wyznaczone do wykonania czynności audytu wewnętrznego określane m.in. jako: audyt wewnętrzny, przegląd procesu samooceny kontroli, badanie w sprawie oszustwa lub doradztwo. Zadanie może obejmować wiele czynności lub działań opracowanych, aby osiągnąć szczególne powiązane ze sobą cele.

Zarządzający audytem wewnętrznym– najwyższe stanowisko zajmowane przez osobę odpowiedzialną za działanie audytu wewnętrznego w ramach instytucji. **Zwykle** jest to dyrektor departamentu audytu wewnętrznego. Jeżeli działania audytu wewnętrznego wykonywane są przez zewnętrznych usługodawców, wówczas jest to osoba odpowiedzialna za nadzorowanie kontraktu oraz całościowe zapewnienie jakości wykonywanych działań, sprawozdawczość dotyczącą audytu wewnętrznego dla kierownictwa wyższego szczebla oraz rady, monitorowanie działań podjętych w odpowiedzi na rezultaty zadania. Stanowisko to obejmuje również takie tytuły jak: Audytor Generalny, Główny Audytor Wewnętrzny oraz Inspektor Generalny.

Zarządzanie ryzykiem – *Proces identyfikacji, oceny, zarządzania i kontroli potencjalnych zdarzeń lub sytuacji zmierzający do dostarczenia racjonalnego zapewnienia, że cele organizacji zostaną zrealizowane.*

Zgodność – *wierność przyjętym zasadom i spójność z polityką, planami, procedurami, przepisami prawa, regulacjami, umowami lub innymi wymaganiami.*

Assurance Services - An objective examination of evidence for the purpose of providing an independent assessment on risk management, control, or governance processes for the organization. Examples may include financial, performance, compliance, system security, and due diligence engagements.

External Service Provider - *A person or firm, outside of the organization, who has special knowledge, skill, and experience in a particular discipline.*

Adequate Control - Present if management has planned and organized (designed) in a manner that provides reasonable assurance that the organization's risks have been managed effectively and that the organization's goals and objectives will be achieved efficiently and economically.

Engagement – A specific internal audit assignment, task, or review activity, such as an internal audit, Control Self-Assessment review, fraud examination, or consultancy. An engagement may include multiple tasks or activities designed to accomplish a specific set of related objectives.

Chief Audit Executive - Top position within the organization responsible for internal audit activities. **Normally**, this would be the internal audit director. In the case where internal audit activities are obtained from outside service providers, the chief audit executive is the person responsible for overseeing the service contract and the overall quality assurance of these activities, reporting to senior management and the board regarding internal audit activities, and follow-up of engagement results. The term also includes such titles as general auditor, chief internal auditor, and inspector general.

Risk Management– *A process to identify, assess, manage, and control potential events or situations, to provide reasonable assurance regarding the achievement of the organization's objectives.*

Compliance – *Conformity and adherence to policies, plans, procedures, laws, regulations, contracts, or other requirements.*